

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **I. B.**, zastoupené Michalem Benčokem, advokátem, se sídlem Na Poříčním právu 1914/6, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2008, č. j. OAM - 434/LE - C06 - C09 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2009, č. j. 4 Az 25/2008 - 36,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2009, č. j. 4 Az 25/2008 - 36, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2008, č. j. OAM - 434/LE - C06 - C09 - 2008, kterým byla stěžovatelce podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“) zamítnuta žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatelka především nesprávné posouzení právní otázky soudem spočívající v tom, že správní orgán, ani soud nezohlednili, že v případě návratu do země původu hrozí stěžovatelce ohrožení na životě a zdraví, neboť

státní orgány Ukrajiny ji neochrání před řáděním vyděračů a mafiánů. Bude-li vydána do vězení, mafie si ji tam najde. Byly tedy naplněny podmínky pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu, resp. minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany § 14a zákona o azylu. Správní orgán, ani soud dále nezjistili přesně a úplně skutkový stav (zejm. ve vztahu k humanitárnímu azylu), důkazy nebyly úplné a nedostatečně objasnil i důvody, které ho vedly k vydání zamítavého rozhodnutí. Současně se stěžovatelka dovolává i § 14 zákona o azylu, neboť má i obavy ze šikany a násilí místních policejních orgánů. Soud nezkoumal zejména podmínky pro udělení doplňkové ochrany § 14a zákona o azylu - zprávy, na které soud odkazuje, jsou kusé, a měly být doplněny o další materiály, které by se zabývaly otázkou aktuálního stavu lidských práv a svobod na Ukrajině. Tuto otázku nelze posuzovat zjednodušeně. Nebylo přihlédnuto k faktu, že existují důvodné obavy z mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Nebylo přihlédnuto k výpovědi stěžovatelky z r. 2004, že byli se synem opakovaně vydíráni a syn opakovaně unášen, aniž policie provedla nějaká opatření. Stěžovatelka se domnívá, že policie byla spojena s organizovanými vyděrači. V případě návratu do vlasti má důvodnou obavu z jednání (tj. spíše nečinnosti) místních policejních orgánů s tím, že vyděrači budou pokračovat ve svém řádění. Stěžovatelka také poukazuje na skutečnost, že soud sice dospěl k závěru, že žaloba je formulována obecně, avšak nevyzval stěžovatelku k případnému doplnění žaloby. Stěžovatelka v závěru navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ze spisového materiálu správního orgánu vyplývá, že v daném případě došlo k zamítnutí návrhu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle kterého se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud žadatel neprokáže opak. Stěžovatelka v daném případě požádala o mezinárodní ochranu až v době, kdy byla ve věznicí, jelikož země jejího původu požádala o její vydání k trestnímu stíhání. Nutno poznamenat, že správní orgán v napadeném rozhodnutí o doplňkové ochraně, které se stěžovatelka domáhá, nerozhodoval, ani se tímto institutem nezabýval v odůvodnění svého rozhodnutí.

Kasační stížnost podala účastnice řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu se zdejší soud podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006, případně ze dne 4. 5. 2006, sp. zn. 2 Azs 40/2006 (obě dostupná na www.nssoud.cz), kde dospěl k závěru, že „další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit,

že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti ...“ Právě takové zásadní pochybení zjistil Nejvyšší správní soud v daném případě v postupu krajského soudu, jak bude rozvedeno níže.

Nejprve je třeba uvést, že v daném případě stěžovatelka v žalobě označila důvod napadení správního rozhodnutí. Uvedla, že dle jejího názoru splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a že se na ni vztahují důvody doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, dále tvrdila porušení § 4 odst. 1 a § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb. a nedostatečné odůvodnění, nedostatečné vypořádání s námitkami a vyjádřeními účastníků, jakož i nedostatečné podklady pro rozhodnutí. To vše však pouze v obecné rovině, bez uvedení, v čem konkrétně spatřuje tvrzenou nezákonnost. Nejvyšší správní soud ve svých dřívějších rozhodnutích opakovaně uvedl, že neexistuje zákonná povinnost soudu v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno (viz např. rozsudek č. j. 2 Azs 9/2003 - 40 ze dne 23. 10. 2003, judikát publikovaný pod 113/2004 Sb. NSS). Ustanovení § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. stanoví lhůtu pouze pro rozšíření žaloby na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body, nikoliv však na odstranění jiných vad žaloby. Vady žaloby jsou přitom odstranitelné postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s., podle kterého předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nejde-li tedy o situaci, kdy podání neobsahuje žádný žalobní bod, a jde-li naopak o situaci, kdy žalobní bod je formulován nedostatečně přesně a podrobně, popř. chybí-li v žalobě jiné náležitosti než žalobní body či vymezení rozsahu napadení správního rozhodnutí, je soud povinen postupovat podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. a usnesením vyzvat podatele k opravě nebo odstranění vad podání tak, aby mohlo být věcně projednáno. V případě, že podání není ve stanovené lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení není možno pro tento nedostatek pokračovat, odmítne soud usnesením řízení o takovém podání, přičemž o tomto následku musí být podatel ve výzvě poučen. V dané věci je tak otázkou, zda byl v žalobě uveden žalobní bod či nikoliv, neboť v druhém případě se takový nedostatek žaloby stane po uplynutí lhůty stanovené v ust. § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. neodstranitelným. Nejvyšší správní soud má zato, že výše uvedené znění žalobních tvrzení splňovalo minimální požadavky na formulaci žalobního bodu, neboť z nich bylo možno usoudit na základní právní argumentaci (zejména se má na mysli zpochybnění vyhodnocení základní právní otázky správním orgánem ve vztahu k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu), o něž se žalobní bod opírá. Z podání stěžovatelky bylo zřejmé alespoň v obecné rovině, v jakém rozsahu správní rozhodnutí napadá, a rovněž důvody, proč tak činí (nesouhlasí se správností vyhodnocení těchto otázek). Nejvyšší správní soud má za to, že jednotlivé důvody napadení rozhodnutí bylo možné považovat za žalobní bod ve smyslu ust. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., avšak bez potřebné míry konkrétnosti. Proto by se v dané věci nejednalo o rozšiřování žaloby, jež je po uplynutí

lhůty pro její podání vyloučeno (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), nýbrž o upřesnění, resp. rozvedení stávajícího žalobního bodu, které je možné, resp. tam, kde je to třeba, i nezbytné učinit i po marném uplynutí této lhůty. Krajský soud měl v případě, že zjistil jiné vady žaloby, než absenci jakéhokoliv žalobního bodu či absenci vymezení rozsahu, v němž je rozhodnutí napadáno, vyzvat žalobkyni k opravě nebo odstranění vad podání podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takové opravě či odstranění vad nebránilo uplynutí lhůty podle ust. § 71 odst. 2 věty třetí. Jestliže by podání nebylo opraveno nebo doplněno ve lhůtě uvedené ve výzvě soudu, byly by splněny podmínky pro odmítnutí návrhu (viz rozsudek sp. zn. 2 Azs 92/2005 z 20. 12. 2005). Soud však k odstranění vady (žalobní bod formulován nedostatečně přesně a podrobně) nepřistoupil, a to ani při jednání před soudem dne 9. 1. 2009 za přítomnosti stěžovatelky. Pro úplnost nutno uvést, že i v případě, kdyby soud pojímal uplatněné žalobní body jako dostatečné, konkrétní a úplné, pak se stejně nevypořádal s celým jedním žalobním bodem – tvrzeným nárokem na doplňkovou ochranu. Uvedené skutečnosti mohly mít podstatný význam pro rozhodnutí, a to zejména s ohledem na současnou judikaturu k otázkám relevantním pro dané řízení (zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, k otázce § 16 odst. 2 zákona o azylu a rozsudek z 28. 1. 2009, sp. zn. 1 Azs 96/2006, k otázce zkoumání doplňkové ochrany u zjevně nedůvodných žádostí).

Z důvodu výše uvedené vady řízení, Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je soud vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu